2016

M.A.

3rd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 301

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

1. अधोलिखितयोः एकः प्रश्नः समाधेयः। 10

क) काव्यप्रकाशमवलम्ब्य काव्यकारणविषये मम्मटमतं सम्यक् उपस्थाप्यताम् ।

ख) " संकेतितश्चतुर्भेदो जात्यादिजातिरेव वा " इति सूत्रमधिकृत्य शब्दस्य संकेतग्रहो व्याख्येयः।

2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च यथेच्छं द्वयोः आशयः स्पष्टीकरणीयः। 5X2

क) "तददोषौ शब्दार्थौ सगुणालंकृती पुनः क्वापि।"

ख) "बुधैर्वैयाकरणैः प्रधानभूतस्फोटरूपव्यङ्ग्यव्यञ्जकस्य शब्दस्य ध्वनिरिति व्यवहारः कृतः।"

ग) "तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्।"

(Turn Over)

3. सलक्षणं सोदाहरणं यथेच्छमलंकारद्वयस्य स्वरूपम् आलोच्यताम्। 5X2

यमकम्, रूपकम्, उपमा, दृष्टान्तः।

4.(a) अधोलिखितेषु सयुक्तिकं यथेच्छं द्वयोः श्लोकयोः अलंकारनिर्णयं क्रियताम्। 5X2

क) सितकरकररुचिविभा विभाकराकारधरणिधरकीर्तिः।
पौरुषकमला कमला सापि तवैवास्ति नान्यस्य॥

ख) गाम्भीर्यगरिमा तस्य सत्यं गङ्गाभुजङ्गवत्।
दुरालोकः स समरे निदाधाम्बररत्नवत्॥

ग) ज्योत्स्नाभस्मच्छुरणधवला बिभ्रती तारकास्थीनि
अन्तर्धानव्यसनरसिका रात्रिकापालिकीयम्।
द्वीपाद्द्वीपं भ्रमति दधती चन्द्रमुद्राकपाले
न्यस्तं सिद्धाञ्जनपरिमलं लाञ्छनस्य च्छलेन॥

अथवा

(b) अधोलिखितेषु द्वयोः अलंकारयुगलयोः पार्थक्यं निरूपयत। 5X2

क) उपमारूपकयोः

ख) लाटानुप्रासयमकयोः

ग) दृष्टान्तनिदर्शनालंकारकयोः

समाप्तम्